Zaaknummer: 459831
Documentnummer: 873401

Besluit tot opleggen gedoogplicht artikel 10.17 Omgevingswet

Onderwerp
Besluit tot oplegging van de verplichting tot het gedogen van de aanleg van de bypass Tochtsloot en daarmee verband houdende werkzaamheden, als bedoeld in artikel 10.17, tweede lid, onder a en onder b, van de Omgevingswet.

Grondslag:
Op grond van artikel 10.11 en artikel 10.17 van de Omgevingswet is het waterschap als beheerder bevoegd om aan rechthebbenden ten aanzien van hun gronden de verplichting op te leggen om op of in die gronden werken van algemeen belang te gedogen.

De onroerende zaak
Het betreft de volgende percelen; kadastraal bekend gemeente Grave, sectie M, nummers 172, 173.

Het werk van algemeen belang
Waterschap Aa en Maas voert het project herinrichting Lage Raam uit. Het definitieve projectplan Waterwet 'Herinrichting Lage Raam' hiervoor is vastgesteld door het algemeen bestuur van waterschap Aa en Maas op 07-06-2024. Dit project voorziet in het natuurlijk inrichten van de Lage Raam, het opzetten van het peil in de waterloop en het realiseren van een waterberging. Het project beoogt hiermee onder andere de KRW-doelen te behalen. Om de negatieve effecten van de peilopzet voor het achterland bij 't Bord te mitigeren, is het graven van een bypass naar de Tochtsloot nodig.

De te verrichten activiteiten en de voorbereiding daarvan
Voor de aanleg van de bypass Tochtsloot is voor onbepaalde tijd een strook van 6 meter nodig aan de zuidzijde op de hieronder genoemde percelen. Daarnaast is voor bepaalde tijd een werkstrook van 5 meter breed, aansluitend aan de hiervoor bedoelde strook van 6 meter die voor onbepaalde tijd nodig is, nodig voor het uitvoeren van deze maatregelen.

Perceels-nr	Perceels-oppervlakte	Permanente ingebruik-name	Percentage van perceels-oppervlakte	Tijdelijke ingebruik-name	Percentage van perceels-oppervlakte
172	7135m2	298 m2	4,2%	235 m2	3,3%

173	5205m2	213 m2	4,0%	177 m2	3,4%

De situatie is globaal weergegeven op bijgevoegde kaart (bijlage 1).

Door de hiervoor beschreven werkwijze wordt het gebruik van de onroerende zaak niet meer belemmerd dan redelijkerwijs nodig is. Het tijdelijk gebruik wordt beperkt tot de uitvoeringsperiode en de gronden die voor onbepaalde tijd in gebruik worden genomen beperken zich tot de voor de aanleg van het waterstaatswerk benodigde ruimte. Gelet op de omvang van de benodigde gronden in verhouding tot het totale grondoppervlak van de betrokken percelen vorderen de belangen van de rechthebbenden in dit geval géén onteigening en blijft er voldoende oppervlakte van de betreffende percelen over voor het huidige gebruik.

De uit te voeren werkzaamheden zijn besproken met betreffende rechthebbenden. Ondanks een redelijke poging daartoe is geen overeenstemming bereikt met de pachter van de percelen over de toestemming voor het gebruik van de benodigde gronden ten behoeve van de aanleg van de bypass Tochtsloot. Daarom wordt overgegaan tot het inzetten van de gedoogplicht inclusief schadevergoeding ten aanzien van de pachter. Met de eigenaar van de gronden is wel overeenstemming bereikt.

Voornemen en zienswijze belanghebbende

Op de voorbereiding van het besluit is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Voorafgaand aan dit besluit tot het opleggen van de gedoogplicht, is daarom het voornemen daartoe aan de rechthebbenden op de gronden bekendgemaakt en is van de terinzagelegging van de stukken kennisgegeven in het Waterschapsblad van 9 april 2026, nummer 2026, 8886. Op grond van artikel 16.23, tweede lid, van de Omgevingswet konden belanghebbenden en de besturen van de gemeente en de provincie waarbinnen de onroerende zaak is gelegen of naastgelegen gemeenten, waterschappen en provincies zienswijzen naar voren brengen. De termijn daarvoor liep van 10 april 2026 tot en met 22 mei 2026.

Door de pachter van de percelen is een zienswijze naar voren gebracht naar aanleiding van de bekendmaking van het voornemen. Deze zienswijze is betrokken bij de afweging om te komen tot het opleggen van de gedoogplicht. Hieronder zijn de argumenten uit de zienswijze en de reactie daarop van het dagelijks bestuur opgenomen:

1. Ik ben van mening dat het voorgenomen besluit onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en onvoldoende rekening houdt met de feitelijke situatie ter plaatse en mijn belangen als rechthebbende. Ten eerste betwist ik dat hier daadwerkelijk sprake is van een algemeen belang zoals omschreven in het besluit. Naar mijn mening betreft het project in hoofdzaak een natuurbelang en natuurontwikkeling. Een dergelijk belang rechtvaardigt niet zonder meer een ingrijpende gedoogplicht waarbij langdurig gebruik van particuliere landbouwgrond wordt afgedwongen.

Reactie dagelijks bestuur: Op grond van de Omgevingswet zijn het verrichten van onderzoek op of in gronden in verband met een waterstaatswerk en de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk en de daarmee verband houdende activiteiten werken van algemeen belang. Dat staat in artikel 10.1 in samenhang met artikel 10.17, tweede lid, van de Omgevingswet. Aangezien de uitvoering van het projectplan, waaronder de aanleg van de bypass Tochtsloot, gericht is op de aanleg of wijziging van waterstaatswerken en daarvoor ook onderzoeken op en/of in de gronden noodzakelijk zijn, geldt de maatregel waarvoor de gedoogplicht wordt opgelegd als een werk van algemeen belang. Overigens omvat het projectplan maatregelen waarin zoveel mogelijk de verschillende waterbelangen zijn geïntegreerd. Het gaat dan ook niet in hoofdzaak om een project gericht op natuurontwikkeling.

2. Daarnaast merk ik op dat de weergegeven grens van de projectstrook in de praktijk niet recht loopt, terwijl in de stukken wordt uitgegaan van rechte stroken en vaste oppervlakten. Door deze gebroken en afwijkende grens wordt feitelijk meer oppervlakte van mijn percelen gebruikt dan in de documenten staat vermeld. De opgegeven vierkante meters geven daarom geen juist beeld van de werkelijke inname en belasting van de grond.

   Reactie dagelijks bestuur: De stroken zijn schematisch weergegeven in de tekening behorend de (ontwerp-)beschikking. De breedte van de stroken is gerelateerd aan de kadastrale grens van de percelen. Op deze wijze is duidelijk aangegeven met welk grondbeslag vanaf de grens van het kadastrale perceel rekening moet worden gehouden. Dat is in het kader van de rechtszekerheid van belang. Dat de grens zoals deze in het veld zichtbaar is niet recht loopt, doet daar niet aan af. Er zal bij de aanleg en het werk niet meer worden gebruikt dan in de beschikking is aangegeven.

3. Verder is in de stukken geen rekening gehouden met de aan- en afvoer van materialen en materieel ten behoeve van de werkzaamheden. De aangegeven werkstrook is namelijk niet rechtstreeks bereikbaar vanaf de openbare weg. Dit betekent dat transport, distributie en het manoeuvreren van materieel noodgedwongen via de omliggende percelen moeten plaatsvinden. Hierdoor wordt in de praktijk aanzienlijk meer grond gebruikt en belast dan in de huidige tekeningen en oppervlakteberekeningen is opgenomen. De feitelijke impact op mijn percelen is daardoor groter dan voorgesteld in het voorgenomen besluit. Ook dit aspect is onvoldoende onderzocht en meegewogen in de belangenafweging.

   Reactie dagelijks bestuur: Of voor het bereiken van de werkstrook gebruik moet worden gemaakt van omliggende percelen is geen belang van de pachter. Dit argument staat daarom niet in de weg aan het opleggen van de gedoogplicht. De conclusie om 'noodgedwongen via de omliggende percelen' te rijden is overigens niet correct. Vanaf de openbare weg moet een kavelsloot overgestoken worden om op de werkstrook te komen. Dit is geen onoverkomelijk obstakel. Hierdoor is het niet nodig om via andere percelen de werkstrook te bereiken.

4. Daarnaast is tijdens de gesprekken en correspondentie nooit concreet aan mij medegedeeld hoe hoog de schadevergoeding zal zijn. In de stukken wordt slechts in algemene termen

gesproken over een mogelijke vergoeding, zonder enige specificatie, berekening of onderbouwing. Hierdoor kan ik mijn positie en de financiële gevolgen van dit besluit onvoldoende beoordelen.

Reactie dagelijks bestuur: Niet ter discussie staat dat schade die de pachter lijdt als gevolg van de aanleg van de bypass Tochtsloot vergoed moet worden. In het gesprek op 20 februari 2026 heeft de pachter expliciet aangegeven dat hij geen medewerking verleent om de werkzaamheden uit te voeren voor de einddatum van de bestaande pachtovereenkomst en dat hij niet geïnteresseerd is in het overeenkomen van een schadevergoeding omdat hij niet achter de plannen van het waterschap met betrekking tot de peilopzet staat.

Doordat de pachter de grond pacht en daardoor alleen in aanmerking komt voor een schadevergoeding voor het gebruik per jaar, is niet vooraf te berekenen hoe hoog de vergoeding zou moeten zijn. Dit hangt af van wat er geteeld wordt. Dit is enkel achteraf te berekenen. Indien toch sprake is van een gewasschadevergoeding, dan zou dat enkele honderden euro's betreffen.

Indien de werkzaamheden plaatsvinden voor of na het teeltseizoen, is er bovendien geen schade aan de gewassen op gronden waarop de gedoogplicht betrekking heeft. Indien er in het teeltseizoen gewerkt wordt, is er sprake van een schaderegeling achteraf voor enkel de gewasschade van de werkstrook.

5. Ook wijs ik erop dat zich binnen de projectstrook meerdere dassenburchten bevinden. Naar mijn mening is in het voorgenomen besluit onvoldoende onderzocht welke gevolgen de werkzaamheden hebben voor deze beschermde diersoort en hun leefgebied. Gezien de wettelijke bescherming van dassen verzoek ik nadrukkelijk om aanvullend ecologisch onderzoek uit te voeren voordat verdere besluitvorming plaatsvindt.

   Reactie dagelijks bestuur: De vraag of er voldoende onderzoek is verricht en de werkzaamheden volgens de relevante regels uitgevoerd mogen worden, is in het kader van het opleggen van de gedoogplicht niet relevant. Dat wordt bepaald in de procedures over het projectplan en eventuele vergunningen. Dit argument staat daarom niet in de weg aan het opleggen van de gedoogplicht.

6. Daarnaast acht ik het onvoldoende aangetoond dat de werkzaamheden niet op een minder belastende wijze kunnen worden uitgevoerd of dat alternatieve oplossingen serieus zijn onderzocht. Naar mijn mening is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de grondeigenaar en de feitelijke gevolgen voor het gebruik van de percelen.

   Reactie dagelijks bestuur: Ook hiervoor geldt dat de noodzaak en eventuele alternatieven bij de totstandkoming van het projectplan zijn onderzocht. Die staan in dit kader niet ter discussie. Of voldoende rekening is gehouden met de belangen van de grondeigenaar is geen belang van de pachter. Bovendien is met de grondeigenaar overeenstemming bereikt over de uitruil en gebruik van de gronden. Het waterschap heeft hiervoor al toegelicht dat het

gebruik van de percelen met deze werkwijze niet meer wordt belemmerd dan redelijkerwijs nodig is.

7. Gelet op bovenstaande verzoek ik u: af te zien van het opleggen van de gedoogplicht; de feitelijke oppervlakte opnieuw en zorgvuldig in te meten; rekening te houden met de extra belasting door aan- en afvoer van materialen en materieel; duidelijkheid te geven over de volledige schadevergoeding; aanvullend ecologisch onderzoek te verrichten naar de aanwezige dassenburchten en beschermde natuurwaarden; en de belangen van rechthebbenden zwaarder mee te wegen in de besluitvorming.

   Reactie dagelijks bestuur: De in de zienswijze naar voren gebrachte argumenten geven geen aanleiding om af te zien van het opleggen van de gedoogplicht.

Besluit tot oplegging gedoogplicht
Gelet op het voorgaande besluit het dagelijks bestuur van waterschap Aa en Maas de pachter van de percelen kadastraal bekend gemeente Grave, sectie M, nummers 172, 173, de verplichting op te leggen om op het hiervoor aangeduide gedeelte van die gronden de voorbereidende onderzoeken en de aanleg van de bypass Tochtsloot en de daarmee verband houdende activiteiten te gedogen, op grond van artikel 10.17, tweede lid, onder a en onder b, van de Omgevingswet.

Inhoud gedoogplicht
De gedoogplicht houdt in dat aan de pachter van voornoemde percelen de verplichting wordt opgelegd om te dulden,

- dat ter uitvoering van werkzaamheden de hierboven genoemde percelen worden betreden door of in opdracht van waterschap Aa en Maas;
- dat op die percelen werkzaamheden plaatsvinden ten behoeve van het op of in gronden verrichten van onderzoek en de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk en de daarmee verband houdende activiteiten, bestaande uit:
  - betreden van percelen voor onder andere voorbereidende onderzoeken (bodemkwaliteit en archeologie) voorafgaand aan de uitvoering en
  - het graven van een watergang en daarbij behorende aan- en afvoer van vrijkomende grond en bijbehorende werkzaamheden.
- Deze werkzaamheden vinden plaats in de maanden augustus 2026 tot en met maart 2027 óf tussen augustus 2027 en maart 2028 en zullen in totaal circa 245 dagen (niet aansluitend) in beslag nemen.

Schade
In artikel 15.14 van de Omgevingswet is vastgelegd dat rechthebbenden recht hebben op volledige vergoeding van de schade die een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg is van een gedoogplicht. Voor het geval er geen overeenstemming is over de vergoeding van de schade, is in artikel 15.15 van de Omgevingswet bepaald dat rechthebbenden naar de civiele

rechter kunnen gaan binnen wiens rechtsgebied de onroerende zaak geheel of in hoofdzaak is gelegen.

Ingangsdatum
Op grond van artikel 16.33, tweede lid, van de Omgevingswet gaat de verplichting tot gedogen niet eerder in dan vier dagen na de dag waarop de gedoogplichtbeschikking is bekendgemaakt. Deze bekendmaking geschiedt door toezending van de beschikking aan de betrokkene.

Beroep en voorlopige voorziening
Beroep
U kunt als belanghebbende een gemotiveerd beroepschrift indienen, als u het niet eens bent met dit besluit. Dat kan gedurende zes weken. Deze beroepstermijn vangt op grond van artikel 6:8, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht aan met ingang van de dag na die waarop het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onderdeel a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd. Dat betekent dat u van 20 november 2026 t/m 31 december 2026 beroep kunt instellen.

Het beroepschrift bevat tenminste:
- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening (datum van indienen);
- een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht;
- de gronden van het beroep;
- uw handtekening.

Richt het beroepschrift aan de rechtbank Oost Brabant, Sector bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA ’s-Hertogenbosch. Hiervoor is griffierecht verschuldigd.

Als u een beroepschrift indient, hoeft u alleen het besluit mee te sturen. U hoeft niet alle relevante stukken mee te sturen. De rechtbank vraagt aan het waterschap alle stukken die betrekking hebben op de zaak.

U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via **http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht**. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Voorlopige voorziening
Het besluit treedt in werking, ook als u een beroepschrift indient. U kunt een verzoek om een voorlopige voorziening indienen als u van mening bent dat, zolang nog niet op het beroepschrift is beslist, het besluit niet in werking zou moeten treden. Een voorlopige

voorziening is een tijdelijke maatregel. Deze maatregel kan de rechter enkel treffen als sprake is van een spoedeisend belang. U betaalt voor de indiening van dat verzoek griffierecht.

Het verzoek om een voorlopige voorziening kunt u indienen bij Rechtbank Oost-Brabant, locatie ’s- Hertogenbosch, sector Bestuursrecht, de Voorzieningenrechter, postbus 90125, 5200 MA ’s-Hertogenbosch.

U kunt dit verzoek ook digitaal indienen bij Rechtbank Oost-Brabant via **http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht**. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Raadpleeg de nadere voorwaarden op de hiervoor genoemde website.

Vragen?
Heeft u vragen over de ontwerpbeschikking? Neemt u dan gerust contact op met Patrick Oomens bereikbaar via telefoonnummer 0622407188.

Hoogachtend,
het dagelijks bestuur,

Peter Verlaan
Secretaris-Directeur

Mario Jacobs
Dijkgraaf

Datum: 6 november 2026

Bijlage 1 Situatietekening

